

Anghel Saligny – inginerul*

Valeriu V. Jinescu**

Aniversarea unei personalități este urmarea recunoașterii valorii, a meritelor sale. Este un prilej de bucurie, de rememorare și un îndemn în tot ceea ce facem, pentru noi cei de astăzi. Dar să nu uităm că strălucirea unei personalități este condiționată de locul și de timpul în care se manifestă. Dacă nu se găsește în locul potrivit, sau la timpul potrivit, nu va străluci niciodată. La fel, invidia sau nepăsarea contemporanilor îi vor putea estompa meritele și-i vor întuneca imaginea destinată strălucirii.

Filosoful Emil Cioran scria că „România este o țară în care geniile mor la margine de drum și nulitățile ajung miniștri”.

Inginerii, prin creativitatea lor în întreaga activitate, sunt apreciați de comunitățile din care fac parte. Recunoașterea și exprimarea admirației față de realizările unor personalități ale ingineriei nu fac parte din îndoiala sădită de Cioran. În mod cert când a scris acele rânduri nu s-a gândit la ingineri. Ingineria este o profesie creativă. Ceea ce produce inginerul se caracterizează prin utilitate și siguranță și contribuie la progresul civilizației.

Marii ingineri s-au caracterizat, între altele, prin capacitatea de a transforma descoperirile științifice, ideile cuprinse în unele brevete de invenții, în aplicații concrete, utile oamenilor.

Anghel Saligny (1854–1925) face parte din galeria marilor ingineri ai României. Activitatea sa profesională, în mare parte, coincide cu perioada transformării ingineriei din meșteșug în științe inginerești. S-a născut în România, la 21 mai 1854. A studiat la celebra Școală Superioară Tehnică Charlottenburg de lângă Berlin (1870–1874). A lucrat în 1875, la construcția căii ferate Cottbus-Frankfurt

pe Oder, sub coordonarea fostului său profesor G. Mehrrens. Acesta i-a propus un post de profesor la Politehnica din Dresda. Este celebru răspunsul dat de Anghel Saligny: „...deși familia mea s-a născut din apele Loirei și pe urmă a pribegit prin lume, noi am fost întotdeauna loiali, așa că dacă țara ne-a dat azil și ne-a recunoscut drept fii ai ei, n-o putem trăda”. A fost un mare caracter.

S-a întors în țară în 1876, după doi ani de la terminarea facultății. S-a implicat și a avut un rol important în campania de presă în urma căreia, începând cu anul 1879, corpul tehnic român a putut prelua concesiunile de construcții ale căilor ferate. Au fost îndepărtați marii concesionari străini, care în 30 de ani au exportat cel puțin 100 milioane lei (aur).

Prima concesiune încredințată inginerilor români, linia ferată Buzău-Mărășești, a fost inaugurată la 18 octombrie 1881, în prezența regelui Carol I.

Cu acest prilej a fost înființată prima asociație a inginerilor români, Societatea Politehnica. În anul 1893, Anghel Saligny a devenit președinte al acestei societăți. La 27 mai 1918 a fost înființată Asociația Generală a Inginerilor din România (AGIR). Cele două societăți ale inginerilor au funcționat în paralel până în anul 1949, când au fuzionat sub denumirea de Asociația Științifică a Inginerilor și Tehnicienilor (ASIT), între 1951 și 1962, redenumită Consiliul Național al Inginerilor și Tehnicienilor, între 1962 și 1989, pentru ca în 1990 să-și reia numele de Asociația Generală a Inginerilor din România. De la AGIR a pornit inițiativa care s-a concretizat în înființarea

* *Alocuțiune susținută la Simpozionul comemorativ „Anghel Saligny – 100 de ani de la moarte” (17 iunie 2025, Aula Academiei Române)*

***Prof. univ. em. dr. ing., președintele Academiei de Științe Tehnice din România*

Academiei de Științe Tehnice din România (ASTR), în anul 1997.

Inginerul Anghel Saligny a fost numit, în anul 1883, inginer-șef al Serviciului de căi ferate și poduri și apoi, în 1884, șef al Serviciului docuri. A proiectat și a construit numeroase poduri metalice, înlocuind podurile executate necorespunzător de companiile străine. A proiectat și a construit silozuri din beton armat, situându-se în avangarda constructorilor din acele timpuri. A proiectat și a construit primele poduri cu destinație dublă din țara noastră, pentru cale ferată și șosea. La construirea podurilor a introdus numeroase inovații.

Cea mai cunoscută lucrare a sa, apreciată în toată lumea, este *podul de cale ferată Fetești-Cernavodă*, în lungime de 4088 m, care trece peste zone mlăștinoase și traversează Dunărea. La momentul inaugurării, la 14 septembrie 1895, era *cel mai lung pod din Europa* și al treilea ca lungime din lume. În afara podului principal peste Dunăre, a fost realizat și podul peste brațul Borcea, cu trei deschideri de câte 140 m și viaducte având deschideri de 42-60 m. Această grandioasă lucrare poate fi admirată și astăzi, pentru frumusețea ei arhitectonică.

Anghel Saligny este considerat unul dintre pionierii tehnicii mondiale în proiectarea și construcția podurilor, docurilor portuare și silozurilor. A construit, pentru prima oară în lume, silozuri din beton armat (la Brăila și la Galați). Este unul dintre întemeietorii ingineriei românești.

A deținut funcții importante în Ministerul Lucrărilor Publice, inclusiv aceea de ministru (1918-1919). În 1884 și-a început activitatea didactică fiind numit șeful Catedrei de poduri de la Școala de Poduri și Șosele din București. A părăsit Catedra în anul 1914.

A fost ales membru corespondent al Academiei Române (31 martie 1892), membru titular (7 aprilie 1897), vicepreședinte (26 martie 1901–23 martie 1904) și președinte al Academiei Române (1907–1910), fiind primul inginer în această funcție.

S-a stins din viață la 17 iunie 1925. Dacă ar fi să dăm crezare unor postări de pe internet, locul

adevăraților ingineri este în Rai. Acolo îl vom întâlni!

Dacă ing. Anghel Saligny ne-ar fi fost contemporan, aceste mari realizări ale sale nu ar fi fost punctate corespunzător și, probabil, nu ar fi devenit membru al Academiei Române.

Evaluarea pe baza unor criterii scientometrice, ca numărul de citări – așa cum se face în prezent – este nepotrivită inginerilor.

Din fericire, Anghel Saligny a trăit într-o epocă în care – cu adevărat s-a luat în considerație *exceleța în creația ingierească*. Se confirmă astfel observația lui Solon, fondatorul legilor Ateinei antice: „La evaluarea unor evenimente sau a vieții unui om trebuie să se țină seama de timpul și locul în care s-au petrecut evenimentele”.

Anghel Saligny a fost marele inginer constructor, profesorul universitar de inginerie pe care-l admirăm și astăzi pentru toate realizările sale, pentru caracterul său, pentru modestia sa. În anul 1911, el a afirmat: „...datoresc norocului, împrejurărilor și eminentilor mei colaboratori prestigiu de care mă bucur acum...”.

A avut noroc, deoarece a ales să se întoarcă în țară, locul potrivit, într-un timp în care inginerii români au început să aibă acces la preluarea concesiunilor de construcții ale căilor ferate și și-a format echipele de proiectare cu foștii săi studenți.

Prin contrast, de-a lungul timpului, o seamă de personalități ale României și-au pus mințile sclipitoare în slujba altor țări. Se întâmplă și în prezent, românii *iși vând altora inteligența*, de data aceasta deoarece în țară au fost create condițiile și au fost propagate îndemnul pentru expatrierea acesteia. Scurgerea de materie cenușie și în general de forță de muncă peste granițe poate fi stopată doar prin decizii politice adecvate și curajoase.

În final, se cade să recunoaștem că *personalitățile sunt stele călăuzitoare care luminează drumul generațiilor viitoare*. O astfel de personalitate a fost inginerul Anghel Saligny.